

Forslag til: Inatsisartutlov om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminder.
(Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke)

Forelæggelsesnotat

1. behandling

På Naalakkersuisuts vegne skal jeg hermed fremsætte forslag til Inatsisartutlov om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminder.

Naalakkersuisut fremsatte til behandling på Inatsisartuts efterårsmøde 2009 et forslag til Inatsisartutlov om ændring landstingslov nr. 18 af 19. november 2007 om fredning af kulturminder, som Landstinget vedtog på sit efterårsmøde i 2007. Naalakkersuisut besluttede inden 1. behandlingen af forslaget at tilbagetrække det med henblik på i stedet at fremsætte et revideret forslag på Inatsisartuts møde i foråret 2010.

Baggrunden for Naalakkersuisuts beslutning om at trække forslaget var, at Naalakkersuisut på grund af den aktuelle sag vedrørende aluminiumsprojektet vurderede, at der ville være behov for yderligere ændringer af den gældende landstingslov, som ville kræve tid til grundigt forarbejde og tilstrækkelig tid til høring, hvilket ikke gjorde det muligt at indarbejde disse ændringer i det da foreliggende forslag med henblik på behandling på Inatsisartuts møde i efteråret 2009.

Naalakkersuisut vurderede, at det vil være hensigtsmæssigt, at der etableres en mulighed for en politisk behandling af påtænkte fredninger, når vitale hensyn til samfundsudviklingen taler herfor.

Naalakkersuisut besluttede efterfølgende at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter for relevante landsstyreområder og andre relevante parter, der fik til opgave til at udarbejde et forslag til ændring af landstingsloven om fredning af kulturminder, der giver Naalakkersuisut bemyndigelse til at fravige loven, når vitale hensyn til samfundsudviklingen taler herfor, og som samtidig i størst mulig udstrækning tilgodeser de hensyn, der ligger bag loven, herunder om iværksættelse af foranstaltninger, som tilgodeser vidensindsamling og dokumentation af kulturarven.

Der blev i forlængelse heraf igangsat et lovforberedende arbejde med henblik på fremsættelse af et revideret forslag til Inatsisartuts forårsmøde 2010. Det fandtes hensigtsmæssigt, at udarbejdelsen af forslaget i henhold til gældende ressortfordeling blev varetaget af Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, og at der i stedet for en arbejdsgruppe blev nedsat en referencegruppe. Det forslag til Inatsisartutlov, der blev sendt til høring, var således tilblevet i et tæt samspil mellem departementet og referencegruppen.

Overordnet set er der 2 hovedændringer i forslaget i forhold til den gældende landstingslov om fredning af kulturminder (landstingslov nr. 18 af 19. november 2007).

Den ene hovedændring omhandler indførelse af mulighed for, at Naalakkersuisut i ekstraordinære tilfælde vil kunne træffe afgørelse om tilsidesættelse af en påtænkt fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse under henvisning til overordnede hensyn til samfundsudviklingen.

Naalakkersuisuts mulighed for at træffe afgørelse under henvisning til overordnede hensyn til samfundsudviklingen er tænkt som en undtagelse for ikke derved at underminere det grundlæggende

formål med Inatsisartutloven – at værne om kulturminerne som en del af Grønlands kulturarv og som bidrag til en forståelse af Grønlands kulturhistorie. Det er samtidig fundet nødvendigt, at man i disse undtagelsestilfælde bør sikre den næstbedste løsning. Dette vil være at sikre, at der samtidig sker den bedst mulige dokumentation af kulturminnet og den viden og information, som kulturminnet rummer. Naalakkersuisut er i forslaget derfor forpligtet til i forbindelse med en afgørelse under henvisning til overordnede hensyn til samfundsudviklingen samtidig at træffe afgørelse om, hvordan det sikres, at der sker en forsvarlig dokumentation af kulturminnet og den viden og information, som kulturminnet rummer.

Den anden hovedændring omhandler indførelse af anden kulturarvsbeskyttelse som alternativ til fredning af kulturhistoriske områder. Den gældende landstingslov indeholder ikke regler om andre muligheder for kulturarvsbeskyttelse end fredning. Dette vil være problematisk i forhold til ønsket om optagelse af områder på UNESCOs verdensarvsliste og i forhold til ønsket om anden kulturarvsbeskyttelse af kulturhistoriske områder i øvrigt.

Forslaget indfører begrebet ”anden kulturarvsbeskyttelse” som supplement til fredning. Inatsisartutlovens bestemmelser om fredning af bygninger og kulturhistoriske områder opdeles, således at der fastsættes særskilte bestemmelser for de to forskellige genstande for fredningen.

Med disse bemærkninger skal jeg overlade forslaget til Inatsisartuts velvillige behandling.